

Lesarabrøv

Viðmerkingar til nakrar, sum hava tikið lut í skriviningini um standin í landinum

Bjarti Mohr veit, hvat »lobbyvirksemi« er

Eg skal fyrst loyva mær at svara Bjarta Mohr stutt upp á hansara svar til mín í blaðnum, har ann sigur, at »vit reka fiskivinnu og ikki bankavinnu«. Hann og felagið, hann er stjórnari, leggja seg ikki út í, hvussu føroysku ella útlandsku bankarnir fíggja í Føroyum.

Nú veit eg, at Bjarti er so mikilvæl inni í handilsviðurskiptum, at hann kann ikki annað enn vita, hvat »lobbyvirksemi« er. Hann veit óivað eins væl og eg, at »lobbyvirksemi« er við at gerast ein høvuds- vinnu í altjóða handli og -sam- skifti. »Lobbyvirksemi« er júst tað, at roynt verður at ávirka teir persónar og instansar, sum seta fortreytirnar fyri tí virksemi, ein sjálvur er í ella hevur ábyrgdina av.

Svar til »bak« og FF-blaðið

»Bak« í Dimmu skrivir í einari viðmerking, at eg »havi latið mær lyndað, at ein so út av lagi vónalig avtala er gjørd við okkara høvudsmarknað«.

Hvat ið er frægest, ein handilsavtala, ein tollsamgonga ella limaskapur í EF, kann altíð

metast um. Allir møguleikar færa við sær, at vit sleppa ikki at gera, sum vit vilja innanhýsis, t.d. hvørji gjöld vit seta á vørur og annað, og hvussu vit møguleiga vildu stuðlað vinnulivinum.

Í seinasta FF-blaðnum er eisini grein, har greinskrivarin heldur, at hann kundi verið illavörðin og víst á, at eg havi verið í samgongu, meðan mangt er farið fram, sum eg nú finnst at.

Í samgongu ber ikki altíð til at fáa sín vilja

Eg vil svara »bak« í Dimmu og greinskrivarinum í FF-blaðnum soleiðis, at hóast ein er í samgongu ber ikki altíð til at fáa alt framt, sum ein sjálvur ella flokkurin vil hava framt. Ein er noyddur at góðtaka mangt við ringum tannabiti.

Havi sagt álvarsliga frá

Tað er ikki víst, at tað hevur verið lagt til merkis, at eg havi í langa tíð, og ikki minst hesar seinastu 12 mánaðarnar, gjørt vart við bæði í lögtingi og í blaðnum, at henda gongdin fær okkum út í fullkomuð ó- føri. Tað er nett eitt ár síðani, at eg í FF-blaðnum segði, at tað gingi ikki mánaðar afturat, til kreppan var yvir okkum. Tað

gingi 6 vikur, og tá fór Sjóvinnubankin, og bæði landskassin og Føroya Banki eru farnir síðani.

Tað ber til at gera kompromis til eitt víst, men tað er eitt mark, og tað færdi so til samgonguslit í apríl í ár. Sagt verður, at tað er betri at vera við, og hava ávirkan, enn at seta seg utanfyri, men sum greinskrivararnir so rætt vísa á: Tað er mark fyri, hvat ein kann lata sær lynda.

»Det er noget skidt at have med skib at gøre«

Tað verður funnist at stuðlinum til fiskivinnuna, og tað taki eg partvís undir við. At eg bert taki partvís undir við atfinningini kemst m.a. av tí, sum vit nú siggja, har einki projekt innan fiskivinnuna er vert at fíggja, og sagt verður, at vit eru ikki førir fyri at koma við nøkrum øðrum heldur.

Maður var – er hann nevndur, so er hann kendur – sum fyrimongum árum síðani segði, at »det er noget skidt at have med skibe at gøre«. Tað var so satti, so satti. Tað hevur tað verið í 100 ár, líka síðani føroyingar fingi sær skip og til ný, men tað hava føroyingar livað av at havt skip í eina öld, men nú sær út til, at tað verður endaliga

staðfest, at »det er noget skidt«, og víðari sær út til, at vit siga bara »nå«.

Er tað so, at eingi veiðifør kunnu bera seg, og einki annað er, sum vit hava hugflog ella møguleika til at seta í verk, er tað so ikki frægari, at vit royna at gera nakað fyri at fáa fatur í fiskinum, so vit kunnu fáa eitt sindur burtur úr honum, um tað ikki ber til at seta eina rakstrarætlan upp, sum sýnir eitt úrslit, sum er vert at fíggja. Eg haldi ikki, at 400 milliónir í arbeiðsloysisstuðli er frægari enn stuðulin til fiskivinnuna.

Tað eru tveir gravir at telja í

Eg veit, at hetta hevur ført okkum út í óføri, men er tað rætt, at vit bert sita og bíða, tí vit hava gjørt nakað, sum ikki var nóg gott skil? Vit skulu eisini minnst, at tá ið nakað er gjørt skeivt, er tað fyrsta, ið hugsað verður, at hetta skal ikki henda flur, og so verður farið í hina grøvina, og hon er vanligja líka djúp sum tann fyrsta.

Eg vóni framvegis, at nakað kann gerast, so føroyingar aftur kunnu fáast við skip og tilfitt.

Olaf Olsen

Fartelefon

til sølu.

Tlf. 14384

Sinnisbati

Fritíðarheilið í Krossgøtu 15 er opið miku-kvöld kl. 19–22.

Framhald av síðu 8

færði seinastu árin, er í størri mun gingin útvið línuflootan enn trolaraflootan. Ein orsök fyri hesum kann eisini vera, at fiskivinnu- myndugleikarnir als ikki hava vitað at munur er á veiðu við trolu og línu. Úrslitið er í hvussu er, at ein stórtur partur av línubáta- flootanum liggur sum úrslit av hesum politikki. Tað liggja 6 línubátar, har útið 100 mans kundu verið við. Og hetta merkir, at fyrra hálvári 1993 eru avreidd 1.131 t. av brosmu, og her er enná íroknað brosmen undan Íslandi. Umroknað til alt árið kunnu vit tiskil rokna við mini enn 2.000 t. av brosmu í 1992, meðan mælt verður til eina kvotu uppá 6.000 t., sum fiski- frøðingar gita eiga at verða veidd undir Føroyum. Annars plagar samlaða brosmu- veiðan at liggja um 5-6.000 t., tá er íslandskvotan íroknað. Her er stóran tann, at landskassin hevur »spart« ein hóp av útreiðslum av stundningi til brosmu. Men samstundis man spardi stundningurin hava kostað munandi meira bæði fyri landskassan, skip, flakavirki, fiskimenn og arbeið- arar.

Sum tað sæst er her ein

fiskastovnur, sum kundi útvega fitt av arbeiðsplássum og inntøkum til samfelagið, um henda veiðan kom upp á land. Og her mátti tað verið ein uppløgd uppgáva at virka fyri at samfelagið fekk fult gagn av hesum fiskastovninum, eins og av øðrum fiskastovnum, sum ikki eru fult troyttir. Men hesum problematikki tókist bygnaðarnevndin ikki at hava áhuga fyri. Men hví skuldi hon eisini havi tað, tá stóðan við t.d. brosmuni er úrslit av einum tilætlaðum politikki.

Tað sum manglar ella í hvussu er hevur manglað er fiskivinnu- myndugleiki, sum veruliga hevur áhuga og vælvið fyri fiskivinnuni og sum hevur áhuga fyri at fáa so nógv burtur úr til samfelagið sum gjørligt. Uttan at taka støðu til Vá- gatunnin vísti Svend Áge Ellefsen sum landsstýris- maður hvussu menn eiga at arbeiða, tá teir veruliga ganga inn fyri eina sak. Svend Áge gjørdi nevniliga tað, at hann setti ein bólk av serfrøðingum at kanna og at rokna út um útreiðslurnar til ein slíkan tunnil kundu fara at loysa seg samfelagsliga. Og tann fyrsti tey flestu ótrú- ligu niðurstøða kom burtur úr hesi kanning, at henda

ætlanin fór at loysa seg fyri samfelagið við ávisum fyr- treytum. Og kann tað loysa seg fyri samfelagið at spen- dera pening uppá tunnlar, má tað eisini kunna loysa seg at spendera pening uppá at veiða í teimum førum al- ternativvið er at einki kemur upp á land. Í hvussu er vildi hetta verið eitt spennandi kanningararbeiði at sett í gongd. Hevði verið arbeiðt á sama hátt við okkara fiski- veiðumøguleikum sum við Vágatunnin, og hevði hetta arbeiðið verið fylgt upp, kundi hent, at útreiðsl- umar til fiskivinnuna á fíggjarlógini høvdu verið hægri, men undirskotið á fíggjarlógini hevði helst verið minni. Og fiskivinn- an, og ikki at tala um sam- felagið sum heild, hevði verið feni heilt aðrari støðu enn vit eru í dag. Vit kunnu kanska siga, at hevði bert ein partur av teirri milli- ardaupphædd, sum er goldin fyri at bjarga bank- um, verið brúkt fyri at fyrbyggja at alt vinnulivið, og harvið eisini bankarnir, fóru á húsagan, hevði kanska verið sloppið undan at hesin fundur nú skal tulk- ast til danskt.

Fyri at koma aftur til húsagveidina skilja vit sera væl ta stúran, sum útrór-

armenn hava í sambandi við framtíðina. Sum áður nevnt gongur tað sjón fyri søgn at lína er fyri vanbyti og tað er eingin ivi um, at tað er av- gjørt neyðugt at gera serlig tiltøk fyri at varðveita hús- agveidina og at hjálpa henni yvir teir trupulleikar, sum er í dag.

Vit kunnu taka fult undir við tí, sum sagt verður um sølu av ráfiski, soleiðis at fiskimenn verða avroknað- ir eftir marknaðarprisi, men hvussu hetta skal tryggjast sigur álituð einki um.

Vit eru samdir við niður- støðuna hjá bygnaðar- nevndini um, at allur ver- andi fiskifloati skal varðveit- ast, og tað er neyvan ivi um, at tað eru veiðumøguleikar fyri allan okkara flota. Her kann verða víst til tað, sum álituð sigur um alternativar møguleikar og til okkara viðmerkingar til sjálvt á- lituð. Men at fáa ópumala úrtøku úr okkara tilfeingi krevst meira enn ein A 4 síða, og at við síðan rokna við at viðurskiptini fara at laga seg av sær sjálvum. Hetta krevur eisini, at poli- tisku og umsitingarlugu myndugleikarnir ásanna, at fiskivinnan er høvuds- grundarlagið fyri okkara samfelag, og avgerðirnar eiga at verða tiknar út frá

hesum.

Annars krevst eisini, at smoygt verður upp um arm- ar, og at ein ætlan verður lögð um hvussu vit skulu skipa fiskivinnuna í fram- tíðini. Og høvudsuppgávan her eigur at vera at fáa lagt um til teir alternativu fiski- møguleikar sum eru. Teir eru ikki so fáir heldur. Í flestu førum er sjálvt tað at veiða fiskin ikki nakar trup-ulleiki. Trupulleikin er at selja vørna, og her mugu vit í fleiri førum byrja á botni og síðani arbeiða okk- um upp eftir. Og her kann gerast meira fyri at fáa hetta at ganga skjótari, og eitt dømi um hetta er gulllaks- urn. Gulllaksaveiða er eitt upplagt alternativ til upsa- veiðu. Og í tess størri mun tað kann eydnast at veiða gulllaks tess minni verður trýst á serliga upstovn- inum. Og her er stóran tann marghættliga, at framleiðsl- an av gulllaksi í hvussu er partvís strandar á fígging, soleiðis at tað ikki ber til at framleiða skjótari enn tað verður selt. Tí kunnu vit koma í ta støðu, at í vetur, tá gulllaksurin ikki er so væl egnaður til framleiðslu, eru goymslurnar tómar, og framleiðarin tá ikki kann nøkta ein møguligan eftir- spurning, tí skipini tá er

noydd at veiða upsa, har eingin trupulleiki er at fáa fígging til eina goymslu. Hoyrði annars nú ein dagin um ein annan trupulleika. Tað eru ísfiskalínuskip, sum banki hevur selt fiski- monnum, sum søkir um fígging til svøvlalínu, sum lutvist kann økja um veið- una, og sum eisini minka um hýruútreiðslurnar. Hóas ein slík umlegging heilt givið vildi økt um virðið á skipinum í bankaroknskap- inum, fær reiðaríð als ikki svar.

Skal enda við byrjanini. Royndarnar seinastu árin hjá politisku flokkunum at gera vinnuna sjálva til syndabukk fyri gongdina í fiskivinnuni hava ikki roynst væl. Tað er eisini at seta kikanar fyri blinda eygga at pástanda at ávirkan hjá vinnufeløgnum hevur roynst illa. Tað kundi verið hildin ein longri fyrlestur um tað, men tað skal ikki verða gjørt. Tað ber snøgt sagt ikki til at loysa trupul- leikarnar hjá fiskivinnuni uttan so, at allar kreftir í samfelagnum samstarva um hetta. So um henda inn- kallingin av vinnufeløg- num ikki bert er gjørd uppá kvamsvís, er fiski- mannafelagið til reiðar til tað neyðuga samstarvið.